

AMALIY MASHG'ULOT

1. Brauzer orqali 123apps.com saytiga kiring va audio yozish sahifasiga o'ting.
2. Adabiyot darsida eng oxirgi yod olgan she'ringizni ifodali o'qib, audiofaylga yozing.
3. Yozgan audiofaylingizni kompyuteringizdagi papkangizga saqlang.
4. "Windows Media Player" yordamida yod olgan she'ringiz yozilgan audioni eshitib ko'ring.

SAVOL VA TOPSHIRIQLAR

1. Audioaxborot nima?
2. Videoaxborot nima?
3. Audioaxborotning raqamli shakli deganda nimani tushunasiz?
4. Audiofaylning formatlari qanday bo'lishi mumkin?
5. Videofaylning formatlari qanday bo'lishi mumkin?

UYGA VAZIFA

1. Smartfoningizdagi "Kamera" ilovasini ishga tushiring va ovozli videoaxborot tayyorlang.
2. Videoaxborot tayyorlash uchun jurnalist sifatida uyingiz, mahallangiz, qishlog'ingiz yoki biror manzarini tasvirga olib, uni ovozingiz bilan ta'riflang.
3. Tayyorlagan videofaylingizni "Windows Media Player" yordamida ko'rib chiqing.

25-dars. AUDIO VA VIDEOFAYLLAR FORMATINI O'ZGARTIRISH

Internetdan yuklab olingan audio yoki videofayllarni eshitish va ko'rish, kerakli qismini qirqib olish yoki taqdimot ko'rinishidagi loyiha ishiga joylashtirish uchun audio yoki videomuharrir dasturlari kerak bo'ladi. Audio yoki videomuharrir dasturlari yordamida audio yoki videofayllarni bir formatdan boshqa formatga o'tkazish, ularni tahrirlash mumkin.

TAYANCH TUSHUNCHALAR

Bitrate (bit tezligi) – ijro etishning bir sekundida sodir bo'ladigan ikkilik yozuvdagi bitlar soni.

Audiofayllarni qayta ishlashning ikki turi mavjud: tahrirlash va konvertatsiya qilish.

Audiofaylni tahrirlash – audioni o'zgartirish jarayoni. Jarayon audiofaylning fragmentlar deb nomlangan qismlarini kesish, joylashtirish, o'chirish va birlashtirishdan iborat. Shuningdek, tahrirlash ovoz effektlarini butun audioaxborot va uning qismlariga tatbiq etishni ham o'z ichiga oladi.

Audiofayllarni tahrirlash uchun avvalgi mavzuda qaralgan audiomuharrir dasturlaridan foydalaniladi.

Audiofaylni konvertatsiya qilish – audiofayl formatini o'zgartirish jarayoni.

Audiofaylni konvertatsiya qilish nima uchun kerak?

Deylik, Internetdan olingan audioni taqdimotga qo'yish kerak, ammo taqdimot muharriri bunday formatdagi audiofaylni qabul qilmaydi. Bunday holatda fayl formatini o'zgartirish zarurati tug'iladi.

Audiofayllarni konvertatsiya qilish uchun ham audiomuharrirlardan foydalaniladi. Audiomuharrirlar audiofayllarni turli formatlarda saqlash imkonini beradi. Demak, konvertatsiya qilish uchun audiofaylni bitta formatda yuklab olish, so'ngra boshqasida saqlash kifoya.

Raqamli audio va videoyozuvlar sifatining asosiy parametri **Bitrate** deb ataladi. Bitrate sekundiga kilobit (kbit/s yoki kbps) bilan o'lchanadi. Bitrate qanchalik yuqori bo'lsa, yozuv sifati ham, fayl hajmi ham shunchalik katta bo'ladi.

Bitrate va MP3 formatidagi ikki kanalli audioyozuvlar sifati o'rtasidagi munosabatlar:

32 kbps – diktofonlarda ovoz yozish sifati;

96 kbps – aloqa kanallari orqali past sifatli ovoz yozish sifati;

192 kbps – musiqani yozish uchun maqbul sifat darajasi;

256 kbps – musiqani yozish uchun yuqori sifat;

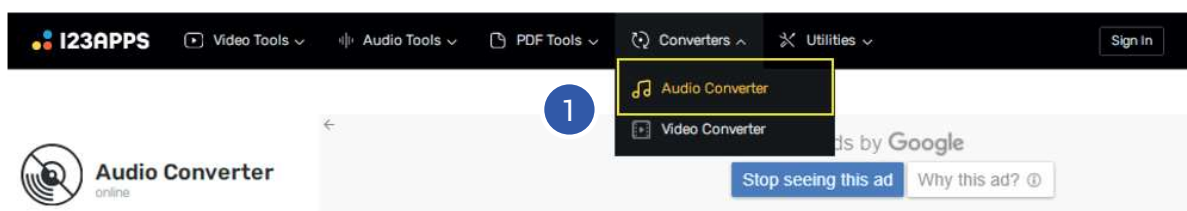
320 kbps – MP3 formatida qo'llab-quvvatlanadigan eng yuqori audio sifati.

Audio faylni konvertatsiya qilish

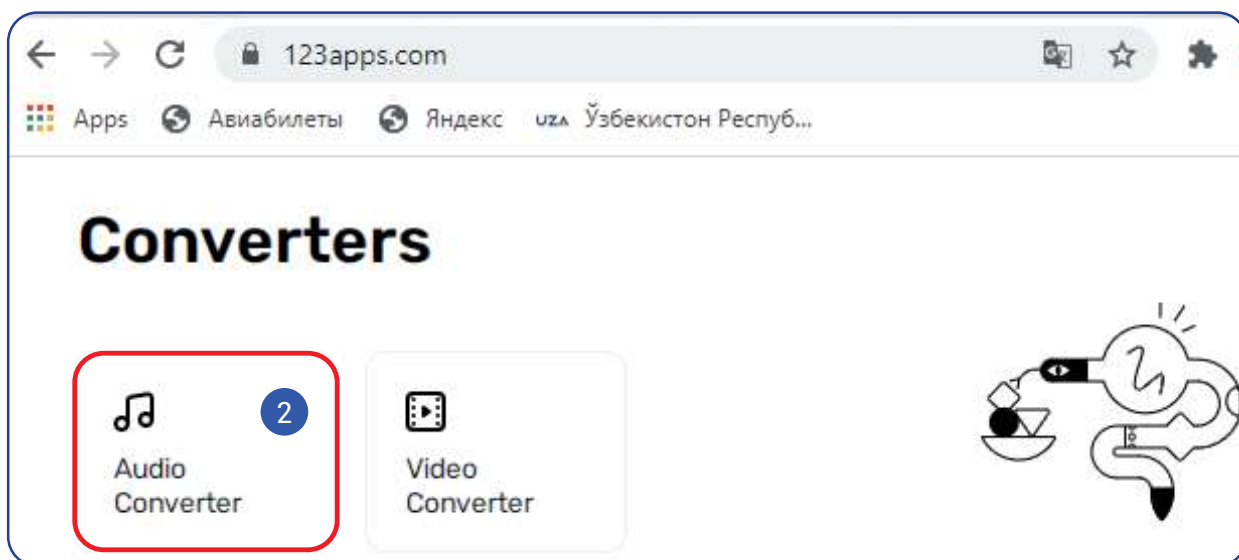
Audiofayl formatini konvertatsiya qilish uchun 123apps.com saytiga kiriladi.

1. Konvertatsiya bo'limiga o'tish uchun:

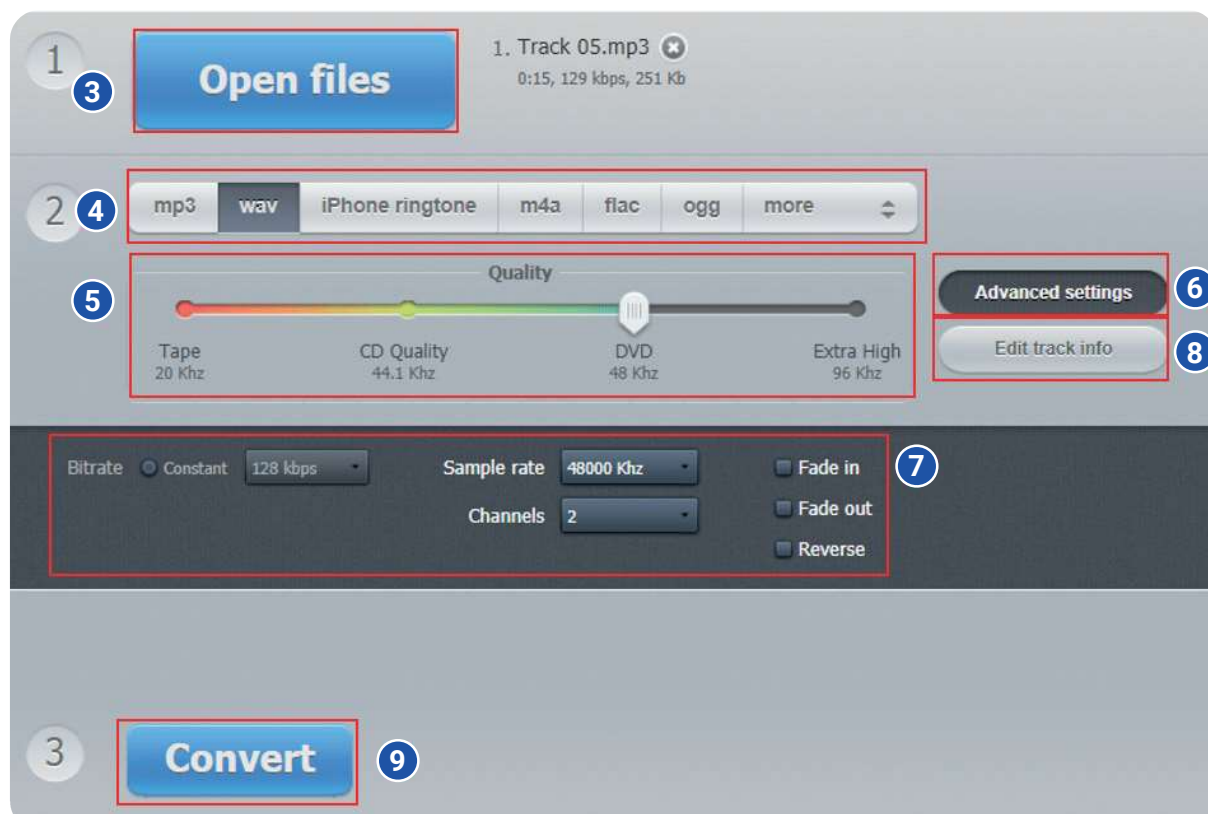
1-usul. Menyular qatoridan "Converters" → "Audio Converter" tanlanadi (1);

2-usul. Sichqoncha orqali sahifaning pastiga tushiladi va "Converters" tarkibidan "Audio Converter" tanlanadi (2);

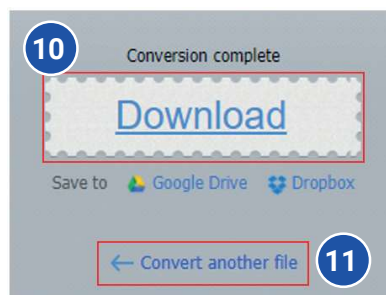

2. Konvertatsiya qilinishi kerak bo'lgan fayl "Open files" orqali yuklab olinadi (3).
3. O'tkazilishi kerak bo'lgan fayl formati tanlanadi (4).
4. Fayl sifati "Quality" lentasida o'zgartiriladi (5).
5. Asosiy sozlovlarni ko'rish hamda o'zgartirish uchun "Advanced settings" tanlanadi (6). Hosil bo'lgan oynada "Bitrate", kanal va boshqalar o'zgartirilishi mumkin (7).
6. "Edit track info" yordamida ushbu fayl nomi, albom nomi, yili va boshqa ma'lumotlar kiritiladi (8).

7. Barcha amallar bajarilganidan keyin, “Convert” tugmachasi bosiladi (9). “Conversion complete” oynasi orqali “Download” giper murojaati yordamida fayl kompyuterga yuklab olinadi (10);

8. Yangi faylni konvertatsiya qilish uchun “Convert another file” murojaati ustiga bosiladi (11).

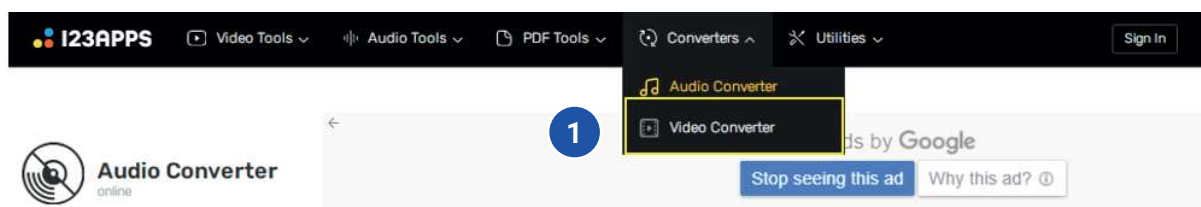

Videofaylni konvertatsiya qilish

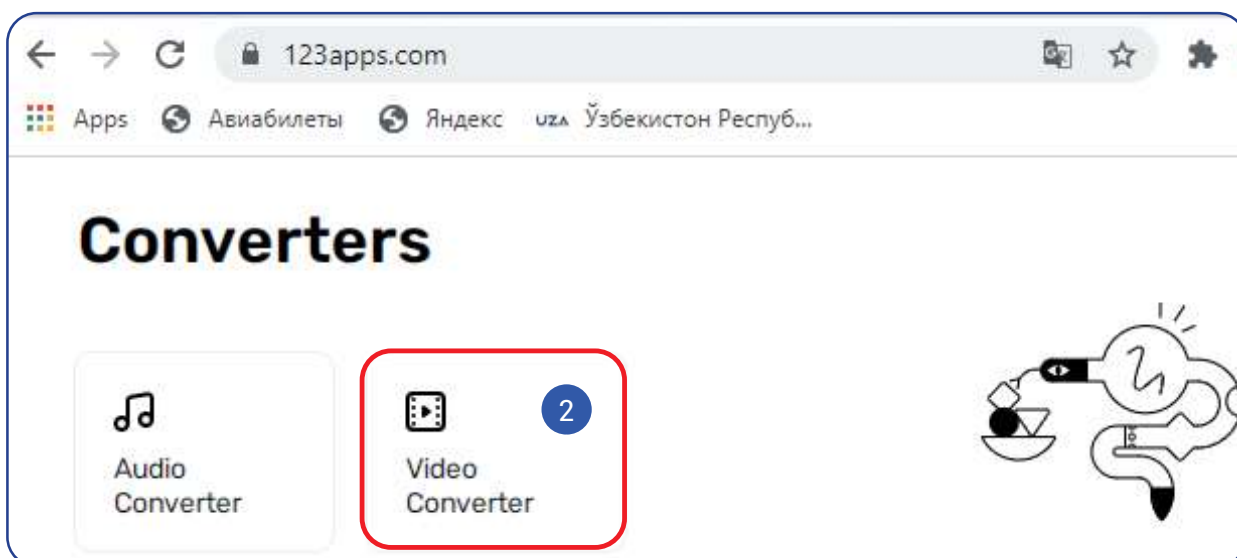
Videofayl formatini konvertatsiya qilish uchun 123apps.com saytiga kiriladi:

1. Konvertatsiya bo'limiga o'tish uchun:

1-usul. Menyular qatoridan “Converters” → “Video Converter” tanlanadi (1).

2 usul. Sichqoncha orqali sahifa pastiga tushiladi va “Converters” tarkibidan “Video Converter” tanlanadi (2).

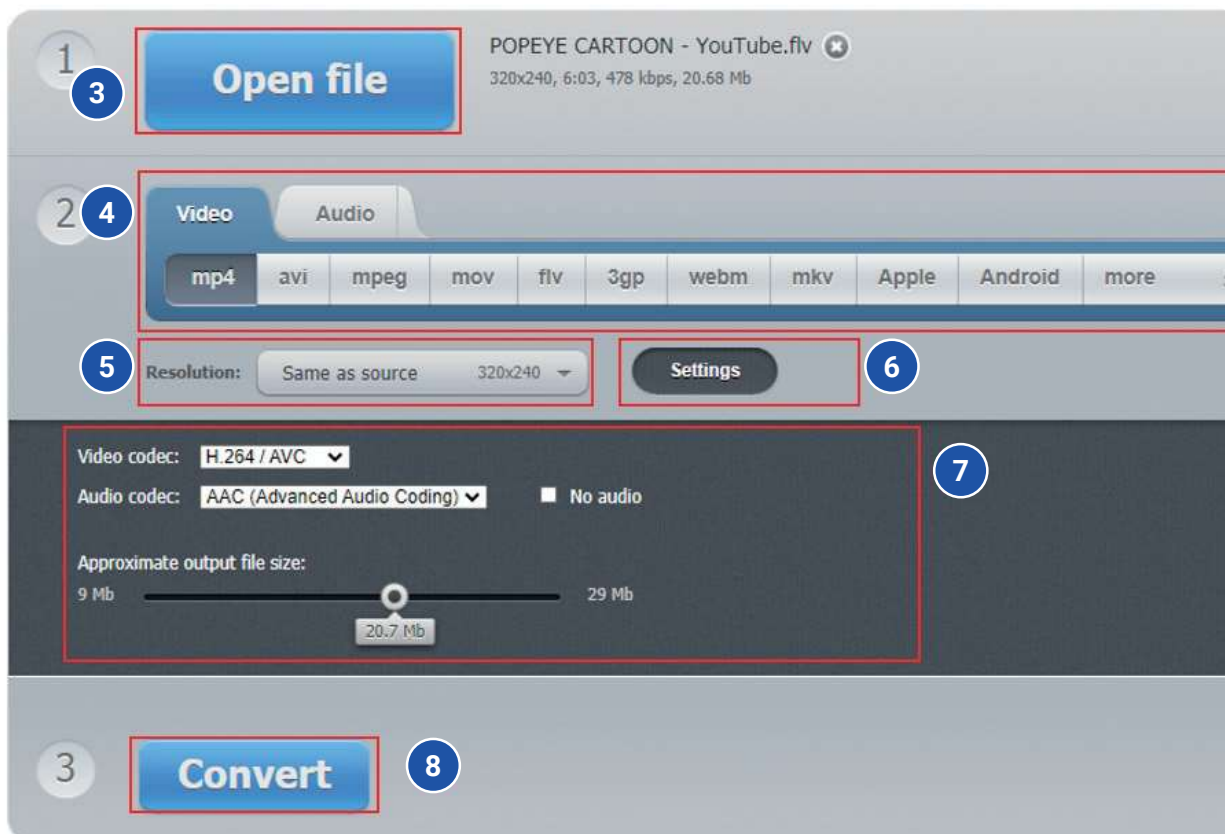

2. Konvertatsiya qilinishi kerak bo'lgan fayl “Open files” orqali yuklab olinadi (3).

3. O'tkazilishi kerak bo'lgan fayl formati tanlanadi (4).

4. “Resolution” bo'limi orqali video tasvir o'lchami o'zgartiriladi (5).

5. Asosiy sozlovlarni ko'rish hamda o'zgartirish uchun "Settings" tanlanadi (6). Hosil bo'lgan oynada audio va videokodek, hajm va boshqalar o'zgartirilishi mumkin (7).

6. Barcha amallar bajarilgandan keyin, "Convert" tugmachasi bosiladi (8). "Conversion complete" oynasi orqali "Download" gipermurojaati yordamida fayl kompyuterga yuklab olinadi (9).

7. Yangi faylni konvertatsiya qilish uchun "Convert another file" gipermurojaati bosiladi (10).

AMALIY MASHG'ULOT

1. Brauzer orqali 123apps.com manziliga kiring.
2. 123apps.com saytining "Audio Converter" sahifasiga o'ting.
3. Avvalgi darslarda loyiha ishi uchun Internetdan yuklab olingan audio (masalan, Samarqand qo'shig'i)ni saytga yuklab oling.
4. Formatini mp3 yoki boshqa formatga o'tkazing va "Advanced Settings"dagi o'zgarishlarni daftaringizga yozib boring.
5. Yangi formatdagi faylni kompyuteringizga yuklab oling.

SAVOL VA TOPSHIRIQLAR

1. Audiokodek nima?
2. Videokodek nima?
3. Bitreyt nima va u nima uchun kerak?
4. Audiofayl formatini qanday o'zgartirish mumkin?
5. Videofayl formatini qanday o'zgartirish mumkin?
6. Audiofaylni tahrirlash deb nimaga aytiladi?

UYGA VAZIFA

1. Brauzer orqali 123apps.com manziliga kiring.
2. 123apps.com saytining "Video Converter" sahifasiga o'ting.
3. Avvalgi darslarda loyiha ishi uchun Internetdan yuklab olingan videoni saytga yuklab oling.
4. Formatini mp4 yoki boshqa formatga o'tkazing va "Settings"dagi o'zgarishlarni daftaringizga yozib boring.
5. Yangi formatdagi faylni kompyuteringizga yuklab oling.

26-dars. NAZORAT ISHI

1. Google Chrome brauzeri sozlamalar menyusi vazifalarining mosligini toping.

Buyruq nomlari		Vazifalari
New tab		sahifa masshtabini o'zgartirish
History		yuklab olingan sahifa yoki fayllarni ko'rish
Downloads		yuklangan veb-sahifalar tarixini ko'rish
Zoom		veb-sahifadan kerakli matnni qidirish
Print		sahifaning tanlangan qismini matnli hujjatga qo'yish uchun nusxalash
Find		yangi veb-sahifa ochish
Copy		veb-sahifani chop etish

2. Audio yoki videofayl formatini o'zgartirish deganda nimani tushunasiz?

Javob yozma ravishda beriladi.